

รายงานผลการดำเนินงานศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล
 กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี
 Nursing Emergency Response Center Performance Report
 at Chaophrayayommarat Hospital, Suphanburi Province

ณัตยา ขนุนทอง

Nattaya Khanunthong

โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี

Chaophrayayommarat Hospital, Suphanburi Province

(Received: February 15, 2023; Revised: March 17, 2023; Accepted: March 17, 2023)

บทคัดย่อ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นโรคที่อุบัติใหม่และมีการแพร่ระบาดไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยที่มีการแพร่ระบาดมาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา กระทรวงสาธารณสุขประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สร้างความเสียหายด้านเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ กระทรวงสาธารณสุข นำแนวคิดระบบบัญชาการเหตุการณ์มาใช้ในการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินนี้

บทบาทของพยาบาลภายใต้กรอบแนวคิด “ระบบบัญชาการเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ที่เน้นการมีหัวหน้าโดยตรงเพียงคนเดียว” ทำให้เกิดการก่อตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล” โดยทำหน้าที่สนับสนุนผู้บัญชาการเหตุการณ์ทุกด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

เพื่อให้ผู้ป่วยและผู้ปฏิบัติงานมีความปลอดภัย กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลขึ้น เพื่อ 1. เป็นศูนย์รวมด้านการบริหารจัดการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ การสั่งการ (Command) การควบคุมระบบบริการพยาบาล (Control) ประสานความร่วมมือ (Coordination) และการสื่อสาร (Communication) 2. กำหนดตำแหน่งและบทบาทหน้าที่บุคลากรพยาบาล ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับภาระงาน และ 3. จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้ง 3 S ได้แก่ Staffs, Stuffs และ Systems

ผลการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล พบว่า 1. มีสถานที่ตั้งและบริหารจัดการได้ 2. แต่งตั้งและกำหนดบทบาท หน้าที่ของผู้บัญชาการและผู้รับผิดชอบด้านต่างๆ ได้ 3. มีแนวทางปฏิบัติงานที่เหมาะสมและครอบคลุมการระบาดของโรคโควิด 19 ได้ทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะก่อนเกิดการระบาด ระยะขณะเกิดการระบาดและระยะหลังเกิดการระบาด นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติอื่นได้

คำสำคัญ: ผลการดำเนินงาน, ศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล, กลุ่มการพยาบาล

Abstract

The situation of the pandemic of the 2019 coronavirus disease, which is a new virus that has emerged and spread to many countries around the world, including Thailand, had outbreak since January 2020, the Ministry of Public Health has announced the 2019 coronavirus disease (COVID-19) as a dangerous communicable disease under the communicable diseases Act as a public health emergency that poses a threat to life and causes damage to the economy of the people and the country. Thailand Ministry of Public Health has adopted the concept of an incident command system to respond to such emergencies.

The role of nurses under the conceptual framework of the "Public Health Emergency Incident Command System," which emphasizes having only one direct leader, resulting in the establishment of the "Nursing Emergency Response Operations Center" by supporting the Incident Commander of all events with quality and efficiency.

To be sure patients and operators are safe. Chaophrayayommarat Hospital, Suphanburi province, is a nursing department of such importance. Therefore, the Nursing Emergency Response Center was established to: This includes the command "command." Controlling the nursing service system (control) coordinating cooperation (coordination) and communication (communication) 2. Identify the positions, roles, and responsibilities of nursing personnel in the nursing emergency response center. To be clear and suitable for the workload and 3. Develop operational guidelines for a variety of situations to cover all 3 S's: staff, stuff, and system.

According to the results of the establishment of the nursing emergency response center, it was found that: 1. It has a location and can be managed under changing circumstances. 2. There is an appointment and a role assignment that define the duties of the commander and the roles responsible for various responsibilities. 3. Appropriate operational guidelines have been established and can cover all three phases of the COVID-19 outbreak: the pre-outbreak period, the outbreak period, and the disease It can also be applied to emergency situations or other disasters that may occur.

Keywords: performance, nursing emergency response operations center, nursing department

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นไวรัสที่อุบัติใหม่ และมีการแพร่ระบาดไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้เริ่มต้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2562 ลุกลามไปทั่วโลกและเมื่อต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 มีการระบาดใหญ่ (pandemic) ซึ่งเป็นการติดเชื้อทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ประชากรทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อ 1,982,939 ราย เสียชีวิต 126,761 ราย โดยประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้ติดเชื้อสูงสุด 609,516 ราย เสียชีวิตสูงสุด 26,057 ราย (Dong, Du, & Gardner, 2020)

ประเทศไทยพบการแพร่ระบาดครั้งแรก ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ส่วนการระบาดรอบที่สอง ในประเทศไทยนั้น เริ่มในช่วงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ติดเชื้อโดยไม่มีประวัติการเดินทางออกนอกประเทศ ซึ่งคาดว่าเป็นการติดเชื้อจากแรงงานชาวเมียนมาในตลาดกึ่งจังหวัดสมุทรสาคร (สุรัชไชยธรรมศิริชัย, 2563) โดยการระบาดรอบที่สอง นี้มีความต่างจากการระบาดระลอกแรกในหลายด้าน เช่น จำนวนผู้ติดเชื้อมีจำนวนมากกว่า มีการกระจายไปหลายจังหวัด การระบาดในประเทศไทยก็ยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชน เนื่องจากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการใช้เทคโนโลยี มีผลกระทบต่อตัวบุคคล เช่น ตกงาน หรือถูกเลิกจ้าง สมาชิกครอบครัวต้องอยู่ห่างกัน และมีการรักษาระยะห่างทางสังคม (social distancing) (บัญชา เกิดมณี, สุรัชไชยธรรมศิริชัย, ญาณพินิจ วชิรสุรงค์, บดินทร์ชาติ สุขบท, และสมบัติ ทิฆัมพรย์, 2563) และการระบาดระลอกที่สามเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2564 ในกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันยังคงมีการระบาดไปทั่วทุกจังหวัด ช่องทางหลักในการติดต่อของโรค คือจากคนสู่คน ผ่านทางละอองเสมหะ เมื่อได้รับเชื้อร้อยละ 80 จะมีอาการคล้ายไข้หวัดหรือไข้หวัดใหญ่ ระลอกที่สามมีความแตกต่างจากในระลอกแรกทั้งด้านความเร็วของการระบาดและความรุนแรง โดยมีรูปแบบเป็นการติดเชื้อภายในครัวเรือนหรือผู้สัมผัสใกล้ชิด ส่วนใหญ่เกิดจากการสัมผัสผู้ติดเชื้อที่ไม่มีอาการ (วลัยพร รัตนเศรษฐ และสมศักดิ์ วาณิชยาภรณ์, 2564)

กระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ให้เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่จัดเป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (Public Health Emergency) ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สร้างความเสียหายด้านเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ กระทรวงสาธารณสุขได้นำแนวคิดระบบบัญชาการเหตุการณ์มาใช้ในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินดังกล่าว ดังนั้นการจัดการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในบทบาทของพยาบาลภายใต้กรอบแนวคิด “ระบบบัญชาการเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ที่เน้นการมีหัวหน้าโดยตรงเพียงคนเดียว” จึงทำให้เกิดการก่อตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล” โดยทำหน้าที่สนับสนุนผู้บัญชาการเหตุการณ์ ในการกำหนดนโยบาย บริหารจัดการทรัพยากรทางการพยาบาลอย่างเป็นระบบ รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรพยาบาลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทีมสหวิชาชีพในการจัดระบบบริการพยาบาลให้เป็นไปได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้ป่วยและผู้ปฏิบัติงานมีความปลอดภัย (กรมควบคุมโรค, ม.ป.ป.)

จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (COVID-19) สามารถสรุปการเข้ารับบริการของผู้ป่วยโควิด 19 ในโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งตามระลอก ได้ดังนี้

ระลอกแรกและระลอกที่สอง ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2563 – มีนาคม พ.ศ.2564 สายพันธุ์อื่น ไม่มีผู้เข้ารับบริการในโรงพยาบาล

ระลอกที่สาม ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ.2564 - ธันวาคม พ.ศ.2564 สายพันธุ์อัลฟา/เดลต้า มีผู้ป่วยเข้ารับบริการทั้งหมด 5,855 ราย เสียชีวิต 192 ราย ร้อยละ 3.27 เป็นเพศชาย 95 ราย ร้อยละ 49.49 เพศหญิง 97 ราย ร้อยละ 50.51 ของผู้ป่วยที่เสียชีวิตทั้งหมด แบ่งตามอายุได้ดังนี้ อายุ 21-30 ปี 5 ราย 31-40 ปี 7 ราย 41-50 ปี 18 ราย 51-60 ปี 29 ราย 61-70 ปี 48 ราย 71-80 ปี 53 ราย และ 81ปีขึ้นไป 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.60, 3.64, 9.37, 15.10, 25.00, 27.60 และ 16.66 ตามลำดับ ไม่มีผู้เสียชีวิตที่อายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นผู้เสียชีวิตที่ได้รับวัคซีน 2 เข็ม 3 ราย ร้อยละ 1.56 (Sinovac/AstraZeneca) ไม่ฉีดวัคซีน 189 ราย ร้อยละ 98.44 เป็นผู้ป่วยที่รับส่งต่อ 12 ราย ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่มีปัจจัยเสี่ยงเช่นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคไตวายเรื้อรัง โรคระบบทางเดินหายใจ โรคอัมพฤกษ์/อัมพาต โรคหัวใจและมีภาวะน้ำหนักเกิน 183 ราย ร้อยละ 95.31

ระลอกที่สี่ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2565 - ปัจจุบัน สายพันธุ์โอมิครอน มีผู้ป่วยเข้ารับบริการทั้งหมด 8,024 ราย เสียชีวิต 123 ราย ร้อยละ 1.53 เป็นเพศชาย 70 ราย ร้อยละ 56.91 เพศหญิง 53 ราย ร้อยละ 43.09 ของผู้ป่วยที่เสียชีวิตทั้งหมด แบ่งตามอายุได้ดังนี้ อายุ 21-30 ปี 5 ราย 31-40 ปี 4 ราย 41-50 ปี 9 ราย 51-60 ปี 15 ราย 61-70 ปี 19 ราย 71-80 ปี 28 ราย และ 81ปีขึ้นไป 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.06, 3.25, 7.31, 12.19, 15.44, 22.76 และ 34.95 ตามลำดับ ไม่มีผู้เสียชีวิตที่อายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นผู้เสียชีวิตที่ได้รับวัคซีน 2 เข็ม 15 ราย ร้อยละ 12.19 (AstraZeneca/Moderna/Pfizer) ได้รับวัคซีน 3 เข็ม 3 ราย ร้อยละ 2.43 ไม่ฉีดวัคซีน 105 ราย ร้อยละ 85.36 เป็นผู้ป่วยที่รับส่งต่อ 9 ราย ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่มีปัจจัยเสี่ยงเช่นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคไตวายเรื้อรัง โรคระบบทางเดินหายใจ โรคอัมพฤกษ์/อัมพาต โรคหัวใจและมีภาวะน้ำหนักเกิน 115 ราย ร้อยละ 93.45

เนื้อเรื่อง

ศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดสุพรรณบุรี

การจัดการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในบทบาทของพยาบาล ภายใต้กรอบแนวคิด “ระบบบัญชาการเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ที่เน้นการมีหัวหน้าโดยตรงเพียงคนเดียว” โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ซึ่งเป็นโรงพยาบาลศูนย์ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลขึ้น เพื่อให้การบริหารจัดการทางพยาบาลที่สะดวก และทันที่ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างตลอดเวลา รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทางพยาบาลภายในและภายนอกองค์กร โดยทำหน้าที่สนับสนุนผู้บัญชาการเหตุการณ์ ในการกำหนดนโยบาย บริหารจัดการทรัพยากรทางพยาบาลอย่างเป็นระบบ รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และประสานความร่วมมือระหว่าง

องค์กรพยาบาลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทีมสหวิชาชีพในการจัดระบบบริการพยาบาลให้เป็นไปได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้ป่วยและผู้ปฏิบัติงานมีความปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล

1. สั่งการ (Command) เพื่อดำเนินงานตามข้อสั่งการ หรือนโยบายของผู้บังคับบัญชา
2. ควบคุมระบบบริการพยาบาล (Control) ป้องกัน กำกับติดตาม และประเมินผล โดยจัดการอัตรากำลังของบุคลากรทางการพยาบาล ทรัพยากรและวัสดุครุภัณฑ์ทางการแพทย์ และออกแบบระบบบริการพยาบาล เพื่อจัดการกับภาวะฉุกเฉินอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
3. ประสานความร่วมมือ (Coordination) กับบุคลากรทีมสหสาขาวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว สามารถจัดการภาวะฉุกเฉินให้กลับคืนสู่ภาวะปกติภายในระยะเวลาที่สั้นที่สุด เกิดความปลอดภัยต่อทั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วยและญาติ ผู้มีความเสี่ยง ประชาชนและชุมชน
4. สื่อสาร (Communication) นโยบาย กลยุทธ์ ระบบงานการพยาบาลให้แก่พยาบาล รวมทั้งสื่อสารสาธารณะกับผู้ป่วยและญาติ ผู้ที่มีความเสี่ยง ประชาชน ชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องกับภาวะฉุกเฉิน สามารถในการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกัน ควบคุมการแพร่กระจายเชื้อของโรคอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

แนวปฏิบัติของศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เป็นศูนย์รวมด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ การสั่งการ (Command) การควบคุมระบบบริการพยาบาล (Control) ประสานความร่วมมือ (Coordination) และการสื่อสาร (Communication) 2) กำหนดตำแหน่ง และบทบาทหน้าที่บุคลากรพยาบาลของศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลให้ชัดเจน และเหมาะสมกับภาระงาน และ 3) จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้ง 3 S ได้แก่ Staffs, Stuffs และ Systems โดยศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล มีการดำเนินการมาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 ถึงปัจจุบัน

ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 : เป็นศูนย์รวมด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉิน

1. ศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการที่สำนักงานกลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล ชั้น 5 อาคารสนับสนุนบริการ เลขที่ 950 โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช ถนนพระพันวษา ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เบอร์โทรศัพท์ 035-514999 ต่อ 4600 ประกอบด้วย หัวหน้าพยาบาล เป็นผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล เฉพาะสาขา ทำหน้าที่ประสานกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ของศูนย์ ได้แก่

1.1 การสั่งการ (Command) เพื่อดำเนินงานตามข้อสั่งการ หรือนโยบายของผู้บังคับบัญชา เหตุการณ์

1.2 การควบคุมระบบบริการพยาบาล (Control) เพื่อป้องกัน กำกับติดตาม และประเมินผล โดยจัดการอัตรากำลังของบุคลากรทางการพยาบาล ทรัพยากร และวัสดุครุภัณฑ์ทางการแพทย์ และออกแบบ ระบบบริการพยาบาล เพื่อจัดการกับภาวะฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ปกป้องชีวิต และ ลดผลกระทบจากความรุนแรงของภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้น

1.3 ประสานความร่วมมือ (Coordination) กับบุคลากรทีมสหสาขาวิชาชีพ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว สามารถ จัดการภาวะฉุกเฉินให้กลับคืนสู่ภาวะปกติภายในระยะเวลาที่สั้นที่สุด เกิดความปลอดภัยต่อทั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วยและญาติ ผู้มีความเสี่ยง ประชาชน และชุมชน

1.4 การสื่อสาร (Communication) นโยบาย กลยุทธ์ ระบบงานการพยาบาลให้แก่พยาบาล รวมทั้งสื่อสารสาธารณะกับผู้ป่วยและญาติ ผู้ที่มีความเสี่ยง ประชาชน ชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง กับภาวะฉุกเฉิน มีความสามารถในการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกัน ควบคุมการแพร่กระจายเชื้อของโรคอย่างถูกต้อง และต่อเนื่อง

2. การบริหารจัดการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล ใช้หลัก 2P3R (Preparedness Prevention & Mitigation Response and Recovery) โดยแบ่งการบริหารจัดการ ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และระยะหลังเกิดเหตุ

2.1 ระยะก่อนเกิดเหตุ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์การติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของทีมงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเตรียมทีมบุคลากรด้านการพยาบาล โดยการประชุมทีม และเชิญอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการด้านภัยพิบัติและด้านการควบคุมการติดเชื้อมาให้ความรู้ รวมทั้งการซักซ้อมการสวมใส่ชุดอุปกรณ์ป้องกันรายบุคคล PPE (Personal Protective Equipment) สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงาน ประกอบด้วยเสื้อคลุมแขนยาวรัดข้อมือ หน้ากากอนามัย (Surgical mask) หรือหน้ากากกรองอนุภาค เช่น N95 ,N100 ขึ้นอยู่กับอาการและอาการแสดงของผู้ป่วย หรือหัตถการ/ กิจกรรมการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย แวนตาหรือกระจังกันใบหน้า ถุงมือ การเตรียมสถานที่คัดกรอง ผู้สงสัยติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ทีมกลุ่มการพยาบาลร่วมกับทีมบริหารของโรงพยาบาลได้สำรวจพื้นที่ ในการคัดกรองผู้ที่สงสัยว่าจะได้รับเชื้อโควิด 19 โดยระยะแรกเริ่มที่หอผู้ป่วยบรรเทาแสบ คีลปอาชา.2 (บจศ.2) ชั้นล่าง เมื่อมีผู้รับบริการมากขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งคลินิก ARI (Acute Respiratory Infection) บริเวณด้านหน้าของโรงพยาบาล ปรับโครงสร้างหอผู้ป่วยติดเชื้อ บจศ.2 เป็นที่รับผู้ป่วยโควิด 19 การตรวจรักษาพยาบาลที่งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก มีการกำหนดทางเดินเข้า - ออก ของโรงพยาบาล มีจุดคัดกรองผู้ป่วยก่อนเข้าอาคาร ปรับโครงสร้างบริเวณเคาท์เตอร์ให้บริการผู้ป่วยจากไม่มีอุปกรณ์ ป้องกันเป็นเคาท์เตอร์ที่มีผนังใสป้องกันละอองฝอย งานการพยาบาลผู้ป่วยได้มีการปรับหอผู้ป่วยพิเศษ 5/4 เป็นหอผู้ป่วยโควิด 19 งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีการปรับโครงสร้างให้มีห้อง AIIR (Airborne

Infection Isolation Room) เตรียมจัดหาสถานที่ในการเปิดโรงพยาบาลสนามเพื่อรองรับผู้ป่วยโควิด 19 ในกรณีที่มีอาการไม่รุนแรง การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ การจัดระบบรับ-ส่งผู้ป่วย อุปกรณ์ป้องกันร่างกายส่วนบุคคล ยาและเวชภัณฑ์ การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การจัดเตรียมคู่มือ แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 จัดทำแผนเผชิญเหตุ โดยการซ้อมรับผู้ป่วยและซ้อม การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยภายใต้ชื่อ “ฉลามเขื่อน” แผนบริหารอัตรากำลังและอัตรากำลังสำรองผู้ปฏิบัติงาน มีการบริหารอัตรากำลังร่วมกันโดยการใช้ระบบ Pool Nurse แผนประสานงาน แผนบริหาร ความต่อเนื่องขององค์กร (Business Continuity Plan) แผนงบประมาณด้านการเบิกจ่ายค่าตอบแทน รวมถึงการวางแผนนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน ประสานงานและวางแผนร่วมกับภาคีเครือข่าย ในกรณีที่เกิดการระบาดมากในพื้นที่

2.2 ขณะเกิดเหตุ เป็นการตอบโต้สถานการณ์การติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ประกอบด้วย การเปิดศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล (Nursing Emergency Operation Center : EOC) การดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ มีการประชุมสื่อสารกับคณะทำงาน EOC มีการปรับเปลี่ยน อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบปัญหาในสถานการณ์แต่ละวัน การบริหารอัตรากำลัง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามแผน บริหารอัตรากำลัง การจัดระบบบริการผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ร่วมกับทีมสหสาขาในการปฏิบัติ ตามนโยบายของโรงพยาบาล ได้แก่ ลดการให้บริการผู้ป่วยทั่วไป การจัดตั้งจุดคัดกรองผู้ป่วยสำหรับผู้ป่วย กลุ่มเสี่ยง Patient Under Investigation: PUI เปิด ARI Clinic งดผ่าตัดในราย Elective ลดจำนวน ผู้ป่วยในหอผู้ป่วยหนักและปรับเปลี่ยนหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตอายุรกรรม 1 เป็นหอผู้ป่วยวิกฤตโควิด 19 รองรับ ผู้ป่วยในโรงพยาบาลและรับส่งต่อจากโรงพยาบาลอื่น ๆ การจัดหอผู้ป่วยเพื่อรองรับผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 19 การบริหารจัดการเตียงเพื่อรับผู้ป่วยตามสถานการณ์ การเฝ้าระวัง คัดกรอง การเปิดโรงพยาบาล สนามตามแผนที่ จัดเตรียมไว้ (ศูนย์ ห่วงใยคนสุพรรณ แห่งที่ 2 โรงพยาบาลสนาม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสุพรรณบุรี) เปิด Community Isolation: CI ที่สนามกีฬาแห่งที่ 2 อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เปิด CI กิโลแปด ที่ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรีและ CI วัดศรีบัวบานอำเภอเมืองสุพรรณบุรี (ตรวจคัดกรอง รับยา แบบ One stop service) ติดตามอาการของ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทุกคนเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง การนิเทศ กำกับติดตาม การสนับสนุน ช่วยเหลือให้กำลังใจ การจัดการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน ตามระเบียบที่กระทรวงการคลัง กำหนด

2.3 ระยะหลังเกิดเหตุ เป็นการฟื้นฟูและการดำเนินการป้องกันบริหารจัดการเตียงผู้ป่วย กลับสู่ภาวะปกติ การสรุปผลการดำเนินงาน และสรุปถอดบทเรียนเหตุการณ์ที่มีการระบาดของไวรัสโควิด 19 การนำข้อมูลและผลสรุปการดำเนินงานมาจัดทำแผนปฏิบัติ เพื่อแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ การนำข้อมูลผลสรุปถอดบทเรียนมาปรับปรุง พัฒนาการจัดทำแผนเผชิญเหตุ และแผนบริหาร ความต่อเนื่องขององค์กร (Business Continuity Plan: BCP) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด 2019 (โควิด 19) โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช สุพรรณบุรี

ประเด็นที่ 2 : กำหนดตำแหน่ง และบทบาทหน้าที่บุคลากรพยาบาลของศูนย์ปฏิบัติการ ตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลให้ชัดเจน และเหมาะสมกับการะงาน

กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูธร จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ออกแบบ การกำหนดบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับทีมงานของโรงพยาบาล เพื่อสะดวกในการติดต่อ ประสานงานและรายงานสถานการณ์อย่างทันทั่วถึง โดยกำหนดให้พยาบาลวิชาชีพระดับชำนาญการหรือ ชำนาญการพิเศษซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลต่างๆ เป็นหัวหน้าทีมในการดำเนินงาน สามารถติดต่อประสานงานได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ

บทบาทหน้าที่ของผู้บัญชาการ (Nursing Commander)

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบัญชาการภาวะฉุกเฉิน
2. สั่งการและดำเนินงานตามข้อสั่งการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย ของผู้บังคับบัญชา เหตุการณ์ของโรงพยาบาล
3. จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน
4. ติดตามสถานการณ์และประเมินผล โดยการจัดอัตรากำลังของบุคลากรพยาบาล ทรัพยากรและวัสดุครุภัณฑ์ทางการแพทย์
5. ประสานระดับนโยบายกับทีมสหสาขาวิชาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกองค์กร เพื่อการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว ติดตาม ประเมิน และแก้ไขปัญหา การดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ
6. เสริมสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ทีม
7. ตัดสินใจยกระดับหรือลดระดับความเข้มข้นในการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน ของศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลและสั่งการหน่วยงานย่อยในระบบบัญชาการ ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล

ทีมภารกิจด้านยุทธศาสตร์:

1. เสนอกลยุทธ์ มาตรการ เป้าหมายในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์
2. ประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ มาตรการ เป้าหมาย เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์/ มาตรการให้เหมาะสมตามสถานการณ์
3. จัดสรุปบทเรียนการดำเนินงาน (After Action Review, AAR) ในระยะฟื้นฟูหลังเกิด ภาวะฉุกเฉินแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์

กลุ่มภารกิจตระหนักรู้และประเมินสถานการณ์ (Situation Awareness Team)

1. เผื่อระวัง ติดตาม วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงที่เป็นภาวะฉุกเฉิน อย่างใกล้ชิด
2. รวบรวมจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ฉุกเฉินทั้งหมด
3. จัดทำสรุปรายงานสถานการณ์เป็นระยะ

4. ร่วมกับกลุ่มภารกิจยุทธศาสตร์และวิชาการ (Strategic and Technical Advisory Group: STAG) เสนอข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจต่อผู้บัญชาการ

5. ประสานข้อมูลกับกลุ่มภารกิจปฏิบัติการ (Operation) เพื่อส่งศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน EOC

6. เสนอข้อพิจารณาเพื่อตัดสินใจ ยกระดับ ลดระดับปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน

7. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอผู้บัญชาการเหตุการณ์

8. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านสื่อสารความเสี่ยง (Risk Communication)

1. เฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ประเมินการรับรู้ของสาธารณะเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดทำแผนการสื่อสาร

2. เฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทุกช่องทาง และประเมินสถานการณ์รับรู้ของสาธารณะ จัดทำแผนการสื่อสารความเสี่ยงและตอบโต้ที่เหมาะสมและรวดเร็ว

3. จัดทำข้อมูลข่าวสาร ประเด็นข่าว (Press release) ประเด็นสาร (Talking point) ที่ถูกต้องแม่นยำและครบถ้วน เหมาะกับสถานการณ์

4. ดำเนินการสื่อสารความเสี่ยง (ผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ด้วยรูปแบบและภาษาที่เหมาะสม)

5. ประสานกับกลุ่มภารกิจต่าง ๆ เพื่อจัดการข้อมูลจำเป็นเพื่อเผยแพร่และสื่อสารความเสี่ยง

6. ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานสื่อสารความเสี่ยงต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

7. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอผู้บัญชาการเหตุการณ์

8. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มภารกิจสำรองเวชภัณฑ์ และส่งกำลังบำรุง (Stocking and Logistics)

1. จัดทำแผนหาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก สำรองเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ อุปกรณ์เทคโนโลยีและสารสนเทศ (Information Technology) อุปกรณ์และระบบสื่อสาร เสี่ยงและอุปกรณ์ยังชีพ และยานพาหนะ

2. จัดทำแผนกระจายดูแลกำกับและจัดส่งเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ อุปกรณ์เทคโนโลยีและสารสนเทศ อุปกรณ์และระบบสื่อสาร เสี่ยงและอุปกรณ์ยังชีพ และยานพาหนะตามแผนที่กำหนด

3. จัดทำแผนจัดตั้งสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทีมปฏิบัติการและศูนย์พักคอย

4. ดูแลรักษาทีมปฏิบัติการที่ได้รับมีความเสี่ยงและเจ็บป่วย

5. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มการเงินและงบประมาณ

1. วางแผนงบประมาณของศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล
(Nursing Emergency Operation Center : EOC)

2. จัดทำธุรการ การเงิน งบประมาณ สนับสนุนภารกิจ EOC
3. ติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณและรายงาน EOC
4. สนับสนุนงบประมาณให้ทีมปฏิบัติการได้ทันเวลา
5. บันทึกเวลาปฏิบัติงานและจ่ายค่าตอบแทนตามวันเวลา
6. สรุปรายงานทางการเงินและวิเคราะห์ต้นทุนการดำเนินงานและความคุ้มค่า
7. วางแผนงบประมาณขดเคยผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงาน
8. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านกฎหมาย

1. ทบทวน รวบรวม วิเคราะห์ พร้อมจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย
ที่มีความเกี่ยวข้องกับศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน

2. เป็นที่ปรึกษาทางด้านกฎหมาย
3. ร่าง ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมกฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน
4. สื่อสารและถ่ายทอดกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงานเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง
5. ประเมินผลของกฎหมายที่บังคับใช้
6. จัดเก็บหลักฐาน ข้อมูลสื่อสาร วิธีการรวบรวมวัตถพยานในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน
7. กำหนดกฎหมายรองรับ
8. จัดทำคำร้องขอเพื่อแจ้งความและให้ความร่วมมือตามกฎหมาย
9. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านความปลอดภัย (Safety)

1. วิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละกลุ่มภารกิจ
2. วางแผนการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละ

กลุ่มภารกิจ

3. จัดทำแผนด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละกลุ่มภารกิจ
4. ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ/แผนด้านความปลอดภัยเพื่อปรับปรุงแนวทาง
5. ให้คำปรึกษาทางความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของบุคลากร
6. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านดูแลรักษาผู้ป่วย (Case Management)

1. จัดทำมาตรฐานแนวทางการดูแลผู้ป่วยตลอดจนแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล
2. ประสานกับห้องปฏิบัติการทางสาธารณสุขเพื่อจัดทำแนวทางการส่งตรวจทางปฏิบัติการที่เหมาะสม
3. ประสาน จัดเตรียมสถานที่ ดูแลระบบมาตรฐานสำหรับการคัดกรอง การแยกกัก และการรักษาผู้ป่วยในพื้นที่รับผิดชอบ
4. จัดทีมดูแลรักษาพยาบาลแบบองค์รวม (Holistic case) และฝึกซ้อมทีมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานการป้องกันการติดเชื้อได้อย่างเหมาะสม
5. จัดทีมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำปรึกษาด้านการแพทย์และการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลแก่สถานพยาบาลที่รับดูแลรักษาผู้ป่วย
6. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มภารกิจปฏิบัติการ (Operation)

1. ประเมินความต้องการของทีมปฏิบัติการทางพยาบาล ในการเข้าช่วยเหลือต่อสถานการณ์และจัดระบบการปฏิบัติภาคสนามในการปฏิบัติการจัดการภาวะฉุกเฉิน
2. จัดระบบการปฏิบัติการภาคสนาม
3. ตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสาร
4. วางแผนและปฏิบัติการควบคุมสถานการณ์ภาวะฉุกเฉินในพื้นที่
5. รายงานสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค ร้องขอการสนับสนุนผ่านภารกิจตระหนักรู้สถานการณ์แบบ Real Time
6. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานเสนอผู้บัญชาการเหตุการณ์
7. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านกำลังคน (Human Resources : HR)

1. จัดทำฐานข้อมูลกำลังคน
2. จัดหากำลังคนสนับสนุนในภาวะฉุกเฉินตามผู้บัญชาการเหตุการณ์กำหนด
3. จัดทำแผนการระดมทรัพยากรด้านกำลังคน
4. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านประสานงานและเลขานุการ (Liaison)

1. จัดทำทำเนียบเครือข่ายเพื่อการประสานงานทั้งภายในภายนอก
2. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก

3. ประสานหาสถานที่สำหรับการปฏิบัติงานของกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ในระบบบัญชาการเหตุการณ์ให้เพียงพอ

4. ประสานจัดการประชุม จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานของกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ในระบบบัญชาการเหตุการณ์

5. สรุปรายงานการประชุม ข้อเสนอ ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและสื่อสารข้อเสนอไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว

6. วางแผนและผลักดันให้ข้อเสนอของบัญชาการเหตุการณ์ได้รับการปฏิบัติอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

7. ให้การสนับสนุนงานด้านบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้านให้กับกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ในระบบบัญชาการเหตุการณ์

8. รับผิดชอบงานสารบรรณของระบบบัญชาการเหตุการณ์

9. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอผู้บัญชาการเหตุการณ์

10. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ประเด็นที่ 3 : จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้ง 3S

การจัดองค์ประกอบของศูนย์บัญชาการภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล ตามแนวคิด 3 S ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ Staffs, Stuffs และ Systems

Staffs หมายถึง การบริหารจัดการกำลังคน แผนการจัดอัตรากำลังสำรอง และการพัฒนาศักยภาพของกำลังคนและอัตรากำลังสำรองให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานในการดูแลผู้สัมผัสเสี่ยงและผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อทั้งตนเอง ผู้ป่วย ประชาชนและชุมชน

Stuffs หมายถึง สถานที่ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องมือระบบสื่อสาร ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง งบประมาณและคู่มือมาตรฐานหรือแนวทางปฏิบัติ มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานที่ปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลประกอบด้วย

1.1 ห้องสำหรับผู้บัญชาการภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละกลุ่มภารกิจของศูนย์

1.2 ห้องประชุม

1.3 ห้องพักในกรณีที่ต้องปฏิบัติงาน 24 ชั่วโมงหรือกักกัน

1.4 ห้องอาบน้ำ ห้องน้ำ และห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

1.5 ห้องพักผ่อน และห้องรับประทานอาหาร

2. อุปกรณ์ ประกอบด้วย

2.1 โต๊ะ และเก้าอี้ คอมพิวเตอร์ และพริ้นเตอร์

2.2 โปรแกรมใช้งาน เช่น โปรแกรมประชุมทางไกล

2.3 เครื่องมือและอุปกรณ์ระบบสื่อสาร ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร Wi-Fi internet, microphone เครื่องเสียง จอภาพและเครื่องฉายภาพ Projector

2.4 วัสดุ อุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ ได้แก่ กระดาษ หมึกพิมพ์ ของเอกสาร

3. ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

3.1 ข้อมูลบุคลากรทางการแพทย์ เกี่ยวกับจำนวน ประเภท สมรรถนะ การได้รับการอบรม ด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของบุคลากรทางการแพทย์ รวมทั้งบุคลากรสายสนับสนุนอื่นในความรับผิดชอบขององค์กรพยาบาล และทีมสหสาขาวิชาชีพ

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับแผนการจัดอัตรากำลังและอัตรากำลังสำรอง

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ทางการแพทย์

3.4 ยา และเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอและพร้อมใช้ เช่น อุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อส่วนบุคคลตามแผนการคำนวณการใช้อุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อส่วนบุคคลสำหรับพยาบาล

3.5 ข้อมูลชุดสื่อการให้ความรู้แก่บุคลากรสาธารณสุข และประชาชน เช่น การปฏิบัติตัวเมื่อต้องกักกันการเฝ้าระวังอาการหลังจากออกจากโรงพยาบาล การปฏิบัติตัวเมื่อเข้ารับบริการสาธารณสุขตามการปฏิบัติแบบใหม่ (New Normal)

3.6 ข้อมูลชุดสื่อการสอนฝึกทักษะการใส่และถอดชุด Personal Protective Equipment: PPE คู่มือและแนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งแบบแผ่นพับ และวิดีโอ

3.7 ข้อมูลแผนเผชิญเหตุ (incident action plan) ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการจัดระบบบริการ เป็นต้น

3.8 ข้อมูลแผนการประสานงาน กับบุคลากรทางการแพทย์ในองค์กร สหวิชาชีพ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกองค์กร

3.9 ข้อมูลแผนบริหารความเสี่ยงในระบบบริการเพื่อความปลอดภัยทั้งผู้ป่วย และผู้ปฏิบัติงาน

3.10 ข้อมูลแผนงบประมาณด้านการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าเสี่ยงภัย และอื่น ๆ แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Systems หมายถึง ระบบปฏิบัติงาน การบริหารจัดการระบบปฏิบัติงาน ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่วางแผน กำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบ กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน และระบบกำกับติดตามสรุปและประเมินผลการดำเนินงาน

บทสรุป

1. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล ตั้งอยู่ที่ สำนักงานกลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล ชั้น 5 อาคารสนับสนุนบริการ เลขที่ 950 โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูธร ถนนพหลโยธิน ต.ท่าพี่เลี้ยง อ. เมือง จ.สุพรรณบุรี เบอร์โทรศัพท์ 035-514999 ต่อ 4600

2. แต่งตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บัญชาการภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละกลุ่มภารกิจของศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาล
3. กลุ่มการพยาบาลสามารถบริหารจัดการเพื่อตอบโต้กับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 โดยแบ่งเป็นระยะคือ 1) การบริหารการพยาบาลระยะก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 2) การบริหารการพยาบาลระยะขณะเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 และ 3) การบริหารการพยาบาลระยะหลังเกิดการระบาดของโรคโควิด-19
4. นำวิธีการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติอื่นได้
5. ผู้บริหารทางการแพทย์โรงพยาบาลต่าง ๆ สามารถนำแนวทางการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการพยาบาลของกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูธร จังหวัดสุพรรณบุรี ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มการพยาบาลของตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

1. จากสถานการณ์การระบาดที่รุนแรงในช่วงแรกก่อปรกกับการตื่นกลัวของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน
การให้องค์ความรู้ที่ถูกต้อง การจัดหาอุปกรณ์ในการป้องกันตัวที่ได้มาตรฐานรวมทั้งการซักซ้อมต่าง ๆ ในการพยาบาล เช่นการดูแลหยาบ การช่วยเหลือช่วยหายใจ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ฯลฯ ถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะเพิ่มความมั่นใจให้กับพยาบาลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
2. โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูธร สุพรรณบุรี เป็นโรงพยาบาลศูนย์ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมี ผู้ป่วยมาพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเป็นจำนวนมาก เมื่อเกิดสถานการณ์ระบาดขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการหอผู้ป่วยใหม่ ปิดบริการบางหอผู้ป่วย มีการควรรวมหอผู้ป่วยที่อยู่ในสาขาเดียวกันและปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์ที่รุนแรงเพื่อรองรับผู้ป่วยที่ติดเชื้อโควิด 19 ทั้งภายในโรงพยาบาลและรับส่งต่อจากโรงพยาบาลชุมชน
3. การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่สังกัดในพื้นที่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือองค์กรโทรศัพท์หรือแม้แต่โรงพยาบาลเอกชน วัดและมูลนิธิ จิตอาสาต่าง ๆ ฯลฯ ถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อเกิดภาวะเตียงในโรงพยาบาลไม่เพียงพอต่อการให้บริการ จำเป็นต้องเปิดโรงพยาบาลสนามหรือศูนย์พักคอย ก็จะได้รับช่วยเหลืออย่างทันท่วงที
4. การบริหารอัตรากำลังพยาบาลแบบระบบ Pool Nurses ส่วนหนึ่งไว้ที่กลุ่มการพยาบาลจะสามารถจัดสรรพยาบาลให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามสถานการณ์รุนแรงที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลาได้อย่างทันท่วงที

5. การรับฟังปัญหา ข้อคับข้องใจและข้อเสนอจากพยาบาลที่ปฏิบัติงานจริง ในสถานการณ์ระบาด รวมทั้งการให้กำลังใจ ดูแลและจัดสวัสดิการตอบแทนให้กับพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสมถือเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจที่ดีในการดำรงบุคลากรไว้ในระบบต่อไปได้

References

- กรมควบคุมโรค. (ม.ป.ป.). การจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ระบบบัญชาการเหตุการณ์และศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. สืบค้น 9 มกราคม 2566, จาก http://www.ppho.go.th/webppho/dl_strat/F20170616075301.pdf
- ปัญญา เกิดมณี, สุรัชย์ ธรรมทวีธิกุล, ญาณพินิจ วชิรสุรงค์, บดินทร์ชาติ สุขบท, และสมบัติ ที่มทรัพย์. (2563). แนวคิดและทิศทางการแก้ปัญหาโควิด-19. *วารสารก้าวหน้าทางโลกวิทยาศาสตร์*, 20(1), 1-12.
- วลัยพร รัตนเศรษฐ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์. (2564). บทบาทของภาครัฐในการบริหารจัดการกับการแพร่ระบาดของโควิด-19. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(2), 71-87.
- สุรัชย์ โชคครรชิตไชย. (2563). โควิด-19: การระบาดระลอกใหม่ในประเทศไทยปลายปี 2563. *วารสารสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย*, 10(3), 1-2.
- Dong, E., Du, H., & Gardner, L. (2020). An interactive web-based dashboard to track COVID-19 in real time. *The Lancet infectious diseases*, 20(5), 533-534.